

# SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2017 Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU KARKONOSKIEGO SEJMIKU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

## Rozdział 1. Działalność administracyjna

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych funkcjonuje jako związek stowarzyszeń, rok 2017 przyniósł zmiany w jego strukturze. Z listy członków zwyczajnych zostały wykreślone Fundacja TU i TERAZ oraz Stowarzyszenie Tłumaczy i Wykładowców Języka Migowego „GEST”, a przyjęto Karkonoski Klub Seniora i Wolontariusza. Zatem liczba członków zwyczajnych na zakończenie roku 2017 wyniosła 12 organizacji.

Organizacje te to:

- 1) Towarzystwo Karkonoskie,
- 2) Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie i Ruchowo „PRZYJACIELE”,
- 3) Stowarzyszenie Niedośłyszących „LIRA”,
- 4) Jeleniogórskie Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku,
- 5) Zarząd Rejonowy Stowarzyszenia Diabetyków,
- 6) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – Koło Miejskie w Jeleniej Górze,
- 7) Stowarzyszenie Senior 60,
- 8) Stowarzyszenie Jeleniogórska Promenada Bobru,
- 9) Karkonoska Akademia Aktywnych Seniorów,
- 10) Fundacja Instytut Rewalidacji,
- 11) Fundacja Alternatyw Cywilizacyjnych „Życ inaczej”,
- 12) Karkonoski Klub Seniora i Wolontariusza.

Rok 2017 przyniósł także zmiany we władzach Sejmiku. Zmniejszyła się liczebność Komisji Rewizyjnej KSON wskutek śmierci Pana Jerzego Zonia. Władze KSON zakończyły pracę w 2017 roku w składzie:

Zarząd KSON:

- 1) Stanisław Schubert – prezes,
- 2) Waldemar Wiśniewski – wiceprezes ds. rehabilitacji zawodowej i społecznej,
- 3) Lech Rataj – wiceprezes,
- 4) Marek Dębski – wiceprezes,
- 5) Ryszard Czosnyka – skarbnik,
- 6) Paweł Gluza – sekretarz,
- 7) Ryszard Grek – członek zarządu,
- 8) Ewa Kazmierczak-Wojtasiewicz – członek zarządu.

Komisja Rewizyjna KSON:

- 1) Jolanta Pivcewicz – przewodnicząca,
- 2) Józef Kulak – wiceprzewodniczący.

W roku 2017 Zarząd KSON obradował 7 razy. Na posiedzeniach tych podjętych zostało 5 uchwał o następującej treści:

<b>Nr uchwały</b>	<b>Data</b>	<b>Treść</b>
1/04/2017	12.04.2017 r.	o wykreśleniu z listy członków zwyczajnych KSON Fundacji TU i TERAZ
2/04/2017	12.04.2017 r.	o przyjęciu w poczet członków zwyczajnych KSON Karkonoskiego Klubu Seniora i Wolontariusza
3/07/2017	10.07.2017 r.	o zwołaniu nadzwyczajnego Walnego Zebrania KSON
4/07/2017	27.07.2017 r.	o wykreśleniu z listy członków zwyczajnych KSON Towarzystwa Wykładowców i Tłumaczy Języka Migowego GEST”
5/07/2017	27.07.2017 r.	o powołaniu Marka Dębskiego na funkcję wiceprezesa KSON

Ponadto 17.05.2017 r. odbyło się XXV Walne Zebranie KSON, a 17.08.2017 r. XXVI Walne Zebranie KSON. W trakcie Walnych Zebrań podjęto 7 uchwał w następujących tematach:

<b>Nr uchwały</b>	<b>Data</b>	<b>Treść</b>
1/W/2017	17.05.2017 r.	o przyjęciu sprawozdania merytorycznego i finansowego KSON za rok 2016
2/W/2017	17.05.2017 r.	o przyjęciu sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej za rok 2016
3/W/2017	17.05.2017 r.	o udzieleniu absolutorium Zarządowi KSON za rok 2016
4/W/2017	17.05.2017 r.	o przyjęciu kierunków działania na lata 2017/18
5/W/2017	17.05.2017 r.	o zmianie par. 22 ust. 2 Statutu KSON
6/W/2017	17.05.2017 r.	o nadaniu tytułu członka honorowego KSON Panu Andrzejowi Broniszewskiemu
7/W/2017	17.08.2017 r.	o zmianie par. 4, par. 5, par. 6 Statutu KSON

## Rozdział 2. Działalność merytoryczna

### 1. Kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie.

#### 1.1. Kształtowanie wolnego od stereotypów wizerunku osoby niepełnosprawnej.

- a) W roku 2017 Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze kontynuując dziesięcioletnią tradycję tym razem wspólnie z partnerami – organizacjami pozarządowymi z Cieszyna i Gorzowa Wielkopolskiego - wydał 5 numerów **Biuletynu Integracyjnego "Niepełnosprawni TU i TERAZ"** w nakładzie 8000 egzemplarzy każdy, w formacie A4, o objętości stron 36 na papierze kredowym (razem 40 000 egzemplarzy). Warto nadmienić, że trzy wydania zostały wzbogacone o wkładkę dotyczącą turystyki bezbarierowej, problemów zatrudnieniowych oraz rehabilitacji ON. Do dyspozycji współpracujących z nami przy realizacji tego projektu partnerów w Gorzowie Wlkp. i Cieszynie oddaliśmy średnio po 12 stron na każdego partnera na numer Biuletynu z przeznaczeniem na tematykę dotyczącą integracji osób niepełnosprawnych z terenu województw: śląskiego i lubuskiego. Biuletyn oprócz wersji papierowej wydawany był również w formie e-Biuletynu, co umożliwiło przenoszenie artykułów z poszczególnych numerów Biuletynu z formy papierowej na elektroniczną, zamieszczanie na portalu artykułów, które nie mogły ukazać się w formie papierowej, a zasługują na publikację oraz umieszczanie na portalu dodatków do Biuletynu. Dane ze statystyk wejść na stronę internetową to średnio 500 osób dziennie.

Całkowite koszty to 117 157,36 zł w tym udział własny 25 013,00 zł, liczba zaangażowanych wolontariuszy to 4 osoby.

Biuletyn dystrybuowany był za pośrednictwem niektórych kościołów i parafii, ośrodków zdrowia, szpitali, aptek, sklepów wielkopowierzchniowych, urzędów miast i gmin oraz organizacji pozarządowych. Adresatami Biuletynu były w szczególności osoby niepełnosprawne, seniorzy, ich rodziny, opiekunowie, przyjaciele. Biuletyn wpływał na integrację społeczną poprzez przedstawienie rzeczywistego wizerunku osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem następujących działów tematycznych:

- wydarzenia (przeгляд wydarzeń),
- porady medyczne i nowinki medyczne,
- prezentacja dokonań organizacji działających na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem województwa: dolnośląskiego, śląskiego i lubuskiego,
- z redakcyjnej poczty (listy od czytelników),
- turystyka, sport, kultura, szkolnictwo, zatrudnienie,

- ważne informacje i wydarzenia PFRON
- codzienne sprawy osób niepełnosprawnych,
- problemy demokracji wewnętrznej w NGO.

Ponadto linki do poszczególnych artykułów, filmów, zdjęć i gazet można znaleźć na stronie fb KSON-u wraz z szeregiem ciekawostek i nowinek technicznych. Strona [www.kson.pl](http://www.kson.pl) umożliwia osobom słabowidzącym i niewidomym łatwe poruszanie się po niej m.in. poprzez wersję mówioną.

Istotnym podkreślenia jest fakt, że większość dziennikarzy piszących na potrzeby Biuletynu wywodzi się ze środowisk osób niepełnosprawnych i grup z tym środowiskiem związanych.

- b) W roku 2017 KSON obchodził 16. rocznicę swojego funkcjonowania. W związku z tym po raz drugi zorganizowano KSON-alia - Drugi Jeleniogórski Tydzień Osób Niepełnosprawnych i Seniorów. Projekt ten to zwieńczenie 16-letniej pracy Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. W ramach obchodów odbyło się szereg spotkań i uroczystości zwieńczonych Galą Integracyjną oraz wręczeniem wyróżnień wolontariuszom oraz Ambasadorom Ludzi Otwartych Serc. Ambasadorami Ludzi Otwartych Serc w tym roku zostali: Regina Chrześcijańska i AdRem, Huta Szkła Kryształowego Julia oraz p. Janina Fryś wolontariuszka KSON. Materiały z tego wydarzenia (zdjęcia i filmy) znajdują się na stronie internetowej oraz fanpage'a Facebookowym KSON.

Projekt został dofinansowany ze środków PFRON pozostających w dyspozycji miasta. Ogólny koszt projektu to 7 724,67 w tym 1 026,67 dofinansowano ze środków własnych KSON.

- c) W roku 2017 KSON zrealizował 4 audycje **”Karkonoskiej Telewizji Integracyjnej”** . Ta forma popularyzacji tematyki integracyjnej osób niepełnosprawnych przyjęła się od siedmiu lat w mieście i regionie. Audycje poza emisją telewizyjną są dostępne na stronach internetowych: KSON-u, YouTube, Facebook, Strimeo.tv, tym samym popularyzują Dolny Śląsk, region Karkonoszy oraz Miasto „Bez Barrier” – Jelenią Górę integrując społeczność, przeciwdziałając dyskryminacji i poprawiając wizerunek osób z niepełnosprawnością. Pokazują miasto i region jako przyjazne niepełnosprawnym. Należy zaznaczyć, iż wszystkie audycje są tłumaczone na język migowy i opatrzone napisami dolnymi.

Całkowite koszty projektu 21 910,00 zł w tym udział własny 5 465,00 zł, liczba zaangażowanych wolontariuszy to 3 osoby. Projekt był dofinansowany ze środków Urzędu Miasta Jelenia Góra. Ilość odbiorców –uczestników 590 000 odbiorców.

W styczniu 2018 r.( edycja 2017 r) członkowie organizacji KSON wzięli udział w tradycyjnym diecezjalnym spotkaniu opłatkowym organizowanym przy współudziale Duszpasterstwa Osób Niepełnosprawnych

pod kierownictwem ks. Bp. Marka Mendyka. W opłatku wzięło udział ponad 400 osób, a część z nich spotkała się także na Agapie w wielofunkcyjnej sali parafialnej.

20 stycznia 2018 r.( edycja 2017 r) odbyło się dziewiętnaste już Spotkanie Opłatkowe w Mysłakowicach, któremu w części liturgicznej przewodniczył również ks. Bp. Marek Mendyk. W Agapie dla około 300 osób po raz pierwszy uczestniczył przedstawiciel Marszałka Woj. Dolnośląskiego – radny Sejmiku Woj. Dolnośląskiego Marek Obrębalski. Należy zauważyć, że w tych spotkaniach uczestniczy coraz większa liczba niepełnosprawnych mieszkańców miasta i powiatu i przedstawicieli władz różnych szczebli.

## **1.2. Uświadomienie osobom niepełnosprawnym przysługujących im praw i obowiązków.**

W ramach działalności **punktu informacji dla osób niepełnosprawnych** (prowadzonego przez KSON tradycyjnie od 16 lat) w 2017 roku po raz kolejny przeprowadzono projekt pn. „**Międzyregionalne Centrum Informacji i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych**”

Projekt współfinansowany ze środków PFRON z wkładem własnym. Wartość projektu około 800 000 zł. Projekt obejmuje doradztwo i wsparcie prawne, psychologiczne, psychospołeczne i ogólne. Dodatkowo projekt zapewniał wsparcie Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej. Projekt trwa.

Wartość projektu w 2017 r wynosi 447 613,14 wkład własny 27 413,00 ilość zaangażowanych wolontariuszy 4 ilość beneficjentów 7833 w tym z regionu jeleniogórskiego ok. 3000.

## **2. Zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym.**

### **2.1. Aktywizowanie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier transportowych.**

a) Sejmik w 2017 roku kontynuował analizę funkcji miejscowości w zakresie usuwania barier. Przeprowadzono kolejne monitoringi w zakresie:

#### ***Komunikacji:***

- funkcjonowania sygnalizatorów na przejściach ulicznych z konkluzją, że nastąpiła kolejna poprawa funkcjonowania sygnalizatorów w stosunku do roku 2012, 2013 i 2014, 2015 i 2016. Jest jeszcze kilka newralgicznych punktów miasta (skrzyżowanie Wolności z Morcinka, Pl. Niepodległości i Pl. Wyszyńskiego, skrzyżowanie Sudeckiej z Wojska Polskiego, skrzyżowanie

Różyckiego z Jana Pawła II) problem dotyczy zbyt krótkich czasów wyświetlania sygnału zielonego, który uniemożliwia bezpieczne opuszczenie pasów przez osoby starsze i niepełnosprawne lub słabo słyszalnej emisji dźwięku. Nadal środowisko osób niepełnosprawnych oczekuje bardziej skutecznych dźwiękowych sygnalizatorów ulicznych wyposażonych w komunikaty głosowe (zamiast dokuczliwych dla otoczenia sygnałów dźwiękowych). Wnioski te składane od lat nie mogą doczekać się realizacji m. in. z uwagi na brak jednolitego stanowiska wszystkich środowisk osób niepełnosprawnych. Miasto zapowiada zmiany w tej kwestii, ale postulat komunikatów głosowych prawdopodobnie nie zostanie zrealizowany.

- Następuje dalsza poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej w kontekście niskopodłogowych autobusów. Poprawiła się także liczba rozkładów jazdy z powiększonym drukiem, przyjaźniejsze są przystanki, które jednak wymagają doświetlenia. Poprawiła się obsługa pasażerów przez kierowców i kontrolerów. Nadal zdarzają się przypadki nie podjeżdżania autobusów pod krawężnik zatoczki, braku podświetlanych tablic zew. z numerem autobusu, zew. komunikatów o następnym przystanku, wyciszania lub wyłączenia wewnętrznych komunikatów w autobusie. Sprawy te będą omawiane w 2018 r. na cyklicznych spotkaniach z prezesem Spółki MZK
- Nadal do przebudowania została jedna zatoczka autobusowa znajdująca się przy ul. Różyckiego koło sklepu Żabka w sposób umożliwiający bezkolizyjne korzystanie z autobusów niskopodłogowych, sytuacja ta nie zmieniała się od lat poprzednich;

W roku 2017 kontynuowaliśmy monitoring dostępności osób niepełnosprawnych do innych środków komunikacji tj. PKP, PKS, prywatni przewoźnicy (busy). I tak:

- Dworzec kolejowy PKP w swej części kasowej i restauracyjnej uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych. Szyno-busy, w przeciwieństwie do starych wagonów, umożliwiają swobodny dostęp wózkowiczom do przedziału z poziomu peronu. Po remoncie dworca spełnia on wszystkie warunki dostępności dla ON do wagonów pociągów. Pozostaje nadal niebezpieczeństwo pokonania szczególnie przez niepełnosprawnych i seniorów przestrzeni (ok. 30 cm) pomiędzy krawędzią peronu, a drzwiami wagonu pociągu. To pułapka szczególnie dla seniorów i osób słabowidzących. Problem rozwiązano na Dworcu Centralnym w Warszawie poprzez zastosowanie lekkiej przenośnej platformy eliminującej te niebezpieczeństwo. Prawidłowa jest reakcja PKP i w coraz większej ilości pociągów niebezpieczna przestrzeń między peronem, a wagonem jest sukcesywnie eliminowana przez wysuwane automatycznie platformy. Cieszymy się bardzo, że PKP uwzględniło uwagi KSON dotyczące remontu dworca w Jeleniej Górze.

- W procesie przebudowy dworca PKS przy galerii Nowy Rynek Zarząd Sejmiku odbył kilka spotkań z prezesem PKS Tour Jelenia Góra i projektantem obiektu handlowego. Zwrócono uwagę na konieczność dodatkowego oznakowania szyb wystawowych i wejść do sklepów zaznaczając w sposób wyraźny tę przestrzeń. To pasażerowie autobusów odjeżdżających z przystanków oczekując na przyjazd autobusu wewnątrz galerii są klientami i z tego powodu zadbanie o ułatwienie niepełnosprawnym poruszania się jest tak ważne. Przystanki autobusowe nie mają progów od strony galerii, ale nadal problemem jest brak taboru np. z windami ułatwiającymi podróżowanie osobom niepełnosprawnym ruchowo. Zdaniem prezesa PKS zakup odpowiednich autobusów to jednak melodia dalekiej przyszłości. W tej materii nic się nie zmieniło przez cały rok 2017;
- w roku 2017 odnotowaliśmy dwa zgłoszone przypadki odmowy wprowadzenia psa-przewodnika osoby niewidomej do sklepu wielkopowierzchniowego.

## **2.2. Przystosowanie przestrzeni „powszechnej dostępności” do potrzeb osób niepełnosprawnych.**

W 2017 roku w siedzibie KSON nadal prowadzone były remonty. O ile jest to już obiekt praktycznie bez barierowy, to pozostaje jeszcze do wykonania szereg prac zabezpieczających obiekt przed zniszczeniem. Do takich prac należy izolacja pionowa budynku od strony Osiedla Robotniczego. Obecnie brak takiej izolacji powoduje zagrzybienie i fetor w części pomieszczeń Sejmiku, gdzie przecież funkcjonują ludzie. Sejmik opracował plan takich działań na rok 2017 i 2018, który uzyskał akceptację prezesa ZGKiM.

Do wykonania pozostaje jeszcze także zagospodarowanie zaplecza rekreacyjnego, wymiana instalacji elektrycznej, wymiana dachu i obróbek dekarских. Część tych robót wykonują skierowane do Sejmiku osoby skazane przez sądy na prace społecznie użyteczne. Materiały na te roboty zdobywamy poprzez darowizny, zakupy po znacznych upustach lub współpracę z ZGKiM. Właśnie z uwagi na przejęcie w roku 2010 obiektu przy ul. Osiedle Robotnicze w fatalnym stanie technicznym prezydent Miasta zastosował szczególną ulgę w czynszu w wysokości 90% pod warunkiem, że Sejmik realizował będzie program poprawy stanu technicznego tego obiektu.

Niestety mimo założeń w roku 2017 nie udało się umieścić remontu budynku KSON w ramach programu rewitalizacji ZIT. Być może taka szansa nastąpi w roku 2018.

Sejmik w 2017 r. kontynuował monitoring w zakresie przystosowywania przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnością. I tak:

- dysponujemy informacjami o dostępie do placówek służby zdrowia, w tym gabinetów stomatologicznych z konkluzją, że większość obiektów jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, ale z uwagi na brak odpowiednio przygotowanych diabetologów dzieci i kobiety ciężarne muszą poddawać się konsultacji w ośrodkach diabetologicznych Wrocławia z wszystkimi tego konsekwencjami. Podobna sytuacja dotyczy neurologicznych zabiegów rehabilitacyjnych dla dzieci, które w tych sprawach muszą dotrzeć do placówek wrocławskich. Wniosek Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków – Koło w Jeleniej Górze o sfinansowanie części kosztów Karkonoskiego Centrum Edukacji Diabetologicznej skierowanego do Prezydenta Miasta nie został dofinansowany. W tej sytuacji Centrum Edukacji Diabetologicznej – instrumentu bardzo ważnego, wpływającego na stan zdrowia cukrzyków i profilaktyki w tym zakresie – prowadzi grupa wsparcia. Nie jest to jednak pełne działanie, ponieważ brak w nim jest pielęgniarki edukacyjnej i dietetyka. Dietetyk i psycholog został zabezpieczony dla tej grupy osób niepełnosprawnych przez KSON w ramach innego projektu. Dietetyk i psycholog dyżurują 2 razy w tygodniu.
- W ramach działań prozdrowotnych Sejmik w roku 2017 złożył w Ministerstwie Zdrowia wniosek o projekt pn. „DIETA DLA SENIORA”. Realizacja tego projektu rozpoczęła się w drugim półroczu 2017 i dotyczyła popularyzacji wiedzy w zakresie specyficznych potrzeb i uwarunkowań dietetycznych w grupie seniorów. Projektem objętych zostało 800 osób ze wszystkich województw w kraju głównie specjalistów z zakresu dietetyki, którym przekazano najnowsze zdobycze wiedzy w tym temacie na 36 wojewódzkich spotkaniach edukacyjnych zakończonych certyfikatami. Wartość projektu, zrealizowana do 31.12.2017 wyniosła 738 016,97. Ilość beneficjentów 800 osób.
- W 2017 roku Sejmik wspólnie z Fundacją Instytut Rewalidacji ułatwiał dostępność osób niepełnosprawnych do usług medycznych także przez ułatwienie niepełnosprawnym pacjentom wykorzystania Dyrektywy Transgranicznej. Dyrektywa ta umożliwia skorzystanie z niektórych usług medycznych za granicą przy refundacji kosztów zabiegu przez polski NFZ. Dotyczyło to w 2017 roku zabiegu usunięcia zaćmy w klinikach Czeskich, a na 2018 rok planuje się podobne procedury dotyczące stomatologii. Poprzez interwencję w Oddziale Dolnośląskim NFZ i przy poparciu Senatora Krzysztofa Mroza usługi medyczne w zakresie stomatologii dla ON od 1 stycznia 2018 r. znalazły powrotnie swoje miejsce w Jeleniej Górze i nie musimy jeździć w tej sprawie do Oławy lub Wołowa. Poprawiła się również zdaniem NFZ (co obecnie weryfikujemy) dostępność do gabinetów rehabilitacyjnych przy refundacji NFZ. Zdaniem NFZ okres oczekiwania na przyjęcie nie trwa dłużej niż 3 m-ce. Już wstępne obserwacje świadczą, że czas oczekiwania wcale się nie skrócił. Będziemy ten problem analizowali co przedstawimy na



zorganizowanej wspólnie z NFZ i FIR konferencji pt „Zagrożenia zdrowotne i dostęp do usług medycznych mieszkańców Kotliny Jeleniogórskiej”, którą planujemy odbyć w kwietniu 2018r. Analizując dostępność tych usług zauważa się niepokojące zjawisko zwiększonej niż w innych powiatach woj. Dolnośląskiego zachorowalności mieszkańców Kotliny Jeleniogórskiej na choroby nowotworowe, co może wiązać się z występowaniem na tym terenie podwyższonych wartości radonu. Podobna tendencja zauważana jest w przypadku tzw. chorób otępiennych.

- Pod kątem dostępności analizowaliśmy placówki kultury, kościoły i inne obiekty użyteczności publicznej łącznie z Urzędem Miasta i urzędami gmin z konkluzją, że sytuacja w tej mierze w porównaniu z latami ubiegłymi nie uległa istotnej poprawie. W opracowaniu jest nadal „mapa barier w mieście”.

### ***Respektowanie Europejskiej Karty Parkingowej:***

Nowelizacja zasad wydawania Europejskich Kart Parkingowych rzeczywiście poprawiła sytuację w mieście, co oznacza, że zabezpieczona liczba „kopert” jest absolutnie wystarczająca. Przy okazji wyłano jednak dziecko z kąpielą, bo uprawnień do takiej karty pozbawiono wiele osób, które z uwagi na swój stan zdrowia powinny taką kartę otrzymać. W drodze procesów sądowych w większości przypadków rozstrzygnięcia są korzystne dla powodów. Sytuację monitorować będziemy w roku 2018. Wydaje się też za słuszne wprowadzenie zasady i coraz częściej postulowanej takie uregulowania korzystania z Karty Parkingowej, które umożliwią korzystanie z niej na każdym miejscu postojowym.

### ***Europejska Legitymacja Osoby Niepełnosprawnej (ELON):***

Nadal wzrasta zainteresowanie ELON czyli dokumentem w formie plastikowej identyfikującym jej posiadacza (w czterojęzycznej wersji), który stosowany jest od września 2010r. przez KSON. Praktyka wykazała ogromną przydatność tego dokumentu w sytuacjach kryzysowych, szczególnie przy pobytach osób niepełnosprawnych za granicą. Coraz większa liczba niepełnosprawnych zabiega o pozyskanie takiej legitymacji. Trwają prace i uzgodnienia zmierzające do upowszechnienia takiej legitymacji we wszystkich krajach UE dla 80 mln niepełnosprawnych Europejczyków. Coraz więcej użytkowników wydanych legitymacji pisze o ogromnej ich przydatności.

Sprawą unormowania uprawnień osób niepełnosprawnych w Europie także w kontekście ich legitymizacji zajęła się pani europoseł Lidia Geringer de Oedenberg, która posiada u nas swoje społeczne biuro.

### **3. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.**

#### **3.1. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji.**

W 2017 roku kontynuowano analizę placówek oświaty na terenie miasta, z których większość - z wyjątkiem Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej, Zespołu Szkół Elektronicznych i Gimnazjum nr 3 przy ul. Grunwaldzkiej, Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych przy Al. Jana Pawła II, Szkoły Podstawowej nr 8 oraz Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych przy ul. Kruszwickiej oraz Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki - posiada bariery architektoniczne.

Nadal dużą popularnością cieszy się opracowane w 2011 roku **Vademecum dla rodziców i nauczycieli**, w którym krok po kroku wskazano zasady postępowania z uczniem niepełnosprawnym w szkole. Vademecum umieszczone jest na stronie internetowej KSON.

Nadal współpracujemy z pracodawcami, a szczególnie rzemieślnikami przez osobę Pana Radnego Zbigniewa Ładzińskiego szefa Cechu Rzemiosł Różnych w sprawie zabezpieczenia miejsc pracy dla niepełnosprawnych w zakładach rzemieślniczych w zakresie staży.

Po raz drugi od wielu lat przynajmniej w praktyce Urzędu Miasta w Jeleniej Górze od ferii zimowych w roku 2017 zabezpieczono niezbędną ilość miejsc na zimowiskach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży.

W 2015 roku KSON złożył w MEN wniosek „**Bezpieczna szkoła, bezpieczna przyszłość**”. Projekt ten rozstrzygnięty w 2016 roku uzyskał największą ilość punktów. Przyznano go do realizacji naszej organizacji podpisując 29 czerwca 2016 roku odpowiednią umowę. Projekt pokazuje sposoby i możliwości przeciwdziałania atakom terrorystycznym i innym zagrożeniom w placówkach oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. W całym projekcie w okresie 3 lat zostaną przeprowadzone szkolenia i przeglądy w 2300 placówkach na terenie całego kraju. Założenia przyjęte do realizacji w roku 2016 zostały przeprowadzone i rozliczone. Wg założeń projektu w 2017 roku Sejmik zobowiązany był do przeprowadzenia analizy bezpieczeństwa i szkoleń w ok. 1000 placówkach całego kraju, co również zostało zrobione. Projekt trwa do 2018 roku.

Projekt sfinansowany w całości ze środków MEN. Wartość projektu zrealizowana w 2017: 3 368 690,77.  
Ilość przeprowadzonych szkoleń i audytów ok. 3 000.

## **4. Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości samodzielnego funkcjonowania.**

### **4.1. Poprawa sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin.**

a) W Sejmiku funkcjonuje **Społeczny Rzecznik Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej** interweniujący w przypadkach konieczności rozwiązywania trudnych problemów osób niepełnosprawnych, starszych i zagrożonych społecznym wykluczeniem. W roku 2017 do biura Rzecznika zgłosiło się ponad **130 osób** z problemami dotyczącymi całych rodzin, a interwencje w ich sprawach wspierali prawnicy w ramach akcji pro bono, psycholodzy, radni Rady Miejskiej oraz w szczególnych przypadkach posłowie społecznych biur poselskich działających w siedzibie Sejmiku.

Rzecznik interweniował również w sprawach orzeczonych i egzekwowanych eksmisji, jednakże tylko w tych przypadkach, gdy zaległości płatnicze z tytułu niepłaconego czynszu były wynikiem niewydolności ekonomicznej spowodowanej utratą pracy, wypadku, choroby. Warto zauważyć, że liczba eksmisji w takich sytuacjach została znacznie zmniejszona.

W roku 2017 największa liczba interwencji dotyczyła nadal spraw mieszkaniowych. W związku z tym zasadnym byłoby zastanowienie się nad gospodarką mieszkaniową prowadzoną przez miasto szczególnie w zakresie osób z niepełnosprawnością, dla których często zbyt niski standard proponowanych lokali zamiennych bądź socjalnych jest ogromnym problemem i rodzi szereg komplikacji związanych z normalnym codziennym funkcjonowaniem. To problem społeczny wymagający określonej polityki samorządu miejskiego także w zakresie podjęcia inicjatywy budownictwa chronionego. Wiele miast w Polsce o podobnym charakterze jak Jelenia Góra uporały się z tym problemem, a dobre praktyki mogłyby wpłynąć na urzeczywistnienie marzeń osób niepełnosprawnych o własnym kącie.

Postulat ten adresowany do władz miasta i starostwa niestety pozostaje bez echa.

Nową dziedziną interwencji rzecznika w roku 2017 był sygnalizowany przez pacjentów utrudniony ich dostęp do usług medycznych.

Wychodząc naprzeciw dużemu zainteresowaniu rzecznictwem osób niepełnosprawnych w mniejszych miejscowościach powołano do życia pełnomocników Społecznego Rzecznika w Kowarach, Piechowicach, Szklarskiej Porębie, Wojcieszycach, a ostatnio w Świdnicy. Kandydatury pełnomocników uzyskały akceptację miejscowych samorządów, a burmistrzowie lub wójtowie przekazali do dyspozycji pełnomocników na dyżury odpowiednio przygotowane i usytuowane

pomieszczenia położone w centrum tych miejscowości. Po okresie przygotowawczym w 2016 r. pełnomocnicy Społecznego Rzecznika rozpoczęli działalność.

- b) W roku 2017 Sejmik wspierał także organizację wydarzeń o charakterze charytatywnym. W tym okresie wsparto m. in. sztab **Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** oraz realizację projektu **SZLACHETNA PACZKA** na terenie Jeleniej Góry i okolic poprzez udostępnienie sal i zaplecza technicznego KSON wolontariuszom realizującym te projekty.
- c) Od 2004 roku Sejmik posiada status OPP i na tej podstawie uprawniony jest do zbierania odpisów 1% podatku od osób fizycznych. W 2017 roku łączna kwota wpłat od około 40 darczyńców wyniosła ponad 6 tysięcy złotych. Obdarowano 12 osób. W roku 2017 KSON odszedł od szerokiej akcji medialnej promującej godne popularyzacji postawy darczyńców. Po doświadczeniach lat poprzednich, a szczególnie roku 2014, kilka obdarowanych rodzin spotkało się z wyjątkową nieżyczliwością w swoim otoczeniu, z tego powodu nie publikujemy informacji o konkretnych obdarowanych osobach. Niestety mowa nienawiści sięga również tak czystych intencji jak pomoc drugiemu człowiekowi, a przecież od nieludzkich słów do nieludzkich zachowań jest tylko krok. Mamy nadzieję, że ten niemiły akcent nie wpłynie na postawy ludzi, którzy chcą pomagać innym.

## 5. Tworzenie aktywnych form rehabilitacji zawodowej.

### 5.1. Tworzenie warunków do powstawania i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

- a) Sejmik od 12 lat prowadzi **Społeczną Agencję Zatrudnienia (SAZ)**, której efekty działania w roku 2017 przedstawiały się następująco:
- w bazie zarejestrowanych jest ponad 700 niepełnosprawnych osób poszukujących pracy,
  - 3 osoby w roku 2016 uzyskały zatrudnienie.

Sytuacja w SAZ KSON jest odzwierciedleniem rynku pracy nadal ograniczonego dla ON, szczególnie ze stopniem lekkim. Dużym problemem jest zabezpieczenie pracy dla ON z wyższym i średnim wykształceniem (po chorobach lub wypadkach) w bardziej ambitnych zawodach.

W 2017 roku kontynuując poprzednie działania aktywizujące zawodowo seniorów i osoby niepełnosprawne KSON realizował projekt **Praca? Jestem na TAK!**- aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami. Celem głównym projektu jest aktywizacja zawodowa 128 osób z niepełnosprawnościami (mieszkańców woj. dolnośląskiego, śląskiego i mazowieckiego) poprzez kompleksowe przygotowanie do pracy, w szczególności w branży usług hotelarskich oraz

finansowo-ubezpieczeniowych. Cel ten został osiągnięty poprzez udział Beneficjentów Ostatecznych w cyklu szkoleniowo-doradczym oraz stażach zawodowych.

Projekt realizowany jest w cyklu trzyletnim i zostanie zakończony w lutym 2018 roku

W ramach działań promocyjnych:

- przygotowano i rozdystrybuowano ulotki i plakaty
- przygotowano i wyemitowano ogłoszenia w prasie i radiu
- prowadzono działania w zakresie reklamy internetowej – m.in. fb oraz portale internetowe
- przeprowadzono spotkania promujące projekt w Jeleniej Górze oraz Biurach Regionalnych w Warszawie i Tarnowskich Górach

W 2017 roku w projekcie udział wzięło 65 Beneficjentów Ostatecznych z woj. dolnośląskiego, śląskiego i mazowieckiego z czego 1/3 to mieszkańcy Jeleniej Góry i okolic.

Całkowite koszty projektu 432 966,12 zł w tym udział własny 27 132,90 zł, liczba zaangażowanych wolontariuszy to 5 osób. Projekt był dofinansowany ze środków PFRON. Ilość odbiorców – uczestników 65 osób.

W roku 2017 rozpoczęto także realizację projektu **Absolwent** dot. wsparcia zatrudnienia dla absolwentów i studentów ostatnich lat studiów. **Projekt ma wartość 607 995,00 PLN i dot. 35 beneficjentów z całej Polski. W 2017 r zrealizowano projekt na kwotę ok. 11 000,00** Wśród tej grupy **minimum 40% osób** musi utrzymać zatrudnienie przez okres co najmniej połowy roku. Można zatem postawić tezę, że Sejmik specjalizuje się w projektach prozatrudnieniowych dla środowiska osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem otwartego rynku pracy. Projekty mają charakter międzyregionalny lub ogólnopolski, przez co są bardzo trudne do realizacji, ale to niezbędny proces dla prawidłowego rozwoju ON.

## **6. Współpraca przy budowie kompleksowego systemu rehabilitacji leczniczej.**

### **6.1. Wspieranie wczesnej interwencji.**

KSON powołał do życia Fundację pn. Instytut Rewalidacji, która w 2017 roku kontynuowała trzeci rok z rządu wspólnie z okulistycznymi klinikami z Czech wdrażanie tzw. dyrektywy transgranicznej w zakresie operacji zaćmy skracając w ten sposób czas oczekiwania na takie zabiegi w Polsce. Jak wynika z licznych

sygnałów od mieszkańców regionu dostęp do usług medycznych na terenie miasta i powiatu Jelenia Góra uległ poprawie ale nadal jest fatalny na tle innych powiatów lub województw. Wydłuża się czas oczekiwania na wizyty w placówkach NFZ u lekarzy specjalistów, ze szczególnym uwzględnieniem endokrynologa, okulisty – zabiegi zaćmy, angiologia, reumatologa, diabetologa. Sugestią środowiska pod adresem Prezydenta Miasta, Rady Miejskiej i Rady Działalności Pożytku Publicznego jest potrzeba skoncentrowania się nad tym problemem, pewnie nie tylko regionalnym. Jest to wniosek adresowany kolejny rok, jednakże nadal pozostaje bez odzewu.

Z tego powodu w listopadzie 2017 roku KSON zorganizował spotkanie z dyrektorem Oddziału Dolnośląskiego NFZ we Wrocławiu, z udziałem m. in. Senatora K. Mroza. Zwrócono uwagę na niekorzystne zjawiska przy kontraktowaniu usług medycznych utrudniające dostęp mieszkańców regionu do lekarzy. Skrytykowano decyzję o przyznaniu kontraktu na leczenie stomatologiczne w znieczuleniu ogólnym placówkom położonym w Oławie i Wołowie (odpowiednio 150 i 90 km od Jeleniej Góry). Podobna sytuacja dot. usług rehabilitacji dziennej, na którą mieszkańcy Kotliny Jeleniogórskiej będą musieli jeździć do miejscowości oddalonej o 6 km od Gryfowa Śl., a na dodatek fatalnie skomunikowanej Dyrektor medyczny NFZ we Wrocławiu Zbigniew Hałat obiecał zweryfikowanie dotychczasowych działań i rzeczywiście już od 1 stycznia 2018 r. stomatologia dla ON wróciła do Jeleniej Góry.

## **7. Aktywne zaangażowanie organizacji osób niepełnosprawnych w kreowanie polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.**

### **7.1. Zintegrowanie i wzmocnienie organizacji działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych.**

Na przestrzeni 2017 roku Sejmik utrzymał swoją dynamikę aktywności w sferze współpracy z organizacjami pozarządowymi. Ilość członków zwyczajnych wynosi 12 organizacji, zwiększa się sukcesywnie natomiast ilość członków wspierających, zwiększyła się też liczba interesantów niezrzeszonych osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Sejmiku.

Sejmik uczestniczy w pracach grupy działającej pod nazwą **Karkonoskie Inicjatywy Obywatelskie, która wyłoniła się z Karkonoskiej Koalicji Organizacji Pozarządowych i Karkonoskiego Kongresu Obywatelskiego**. To nieformalna grupa mieszkańców regionu, która bez uprzedzeń i podziałów politycznych, a nawet ponad nimi stara się jednoczyć działania na rzecz rozwiązywania najistotniejszych problemów ziemi jeleniogórskiej. W spotkaniach KIO biorą udział mieszkańcy miasta oraz powiatu, Wójtowie i Burmistrzowie miast i gmin, radni i samorządowcy rad różnych szczebli oraz parlamentarzyści. Regularnym uczestnikiem tych spotkań jest również Marszałek Województwa Dolnośląskiego Cezary Przybylski i dyrektorzy merytorycznych wydziałów UMWD. KIO inspirowane następujące zagadnienia:

- Poprawa dostępności do Kotliny Jeleniogórskiej ze szczególnym uwzględnieniem dróg dojazdowych od Bolkowa, Złotoryi, Zgorzelca i Republiki Czeskiej, a także skrócenie czasu przejazdu do centrów wojewódzkich, krajowych i europejskich,
- Rewitalizacja nieczynnych linii kolejowych – Kolej Karpacka
- Koncentracja sił i środków wokół inteligentnego systemu regionalnego marketingu pojmowanego jako obszar Sudetów Zachodnich
- Poprawa oferty turystycznej miasta Jeleniej Góry<sup>i</sup>

KSON jako jedna z nielicznych NGO pracował nad budową Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2030 zgłaszając 5 najważniejszych z punktu widzenia mieszkańców regionu dezyderatów dot. turystyki, ochrony środowiska, zwiększenia potencjału lokalnego rynku pracy z akcentowaniem stanowisk obsługiwanych przez osoby z niepełnosprawnością.

Jako organizacja strażnicza zajmująca się także transparentnością i monitoringiem życia publicznego Sejmik zbadał w 2014, 2015, 2016 i 2017 roku przy współpracy innych organizacji pozarządowych sprawy:

- podział środków Miasta w ramach otwartych konkursów ofert,
- dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych.

W obu przypadkach stosowane przez Urząd zasady podziału środków są mało przejrzyste i wymagają wypracowania jednolitych i sprawiedliwych procedur na drodze współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Inicjatywy te przekazano do zgłoszenia swoim przedstawicielom w RDPP oraz Społecznej Powiatowej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych.

Istotą funkcjonowania Sejmiku i organizacji w nim zrzeszonych lub z nim współpracujących jest wolontariat. To wolontariusze są pomysłodawcami i realizatorami poszczególnych działań. Wolontariat w KSON-ie oparty jest o zasadę podpisywania umów wolontaryjnych w rozumieniu Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W roku 2017 na podstawie takich umów współpracowaliśmy z 61 osobami. Pośród wolontariuszy pojawiają się coraz częściej młodzi ludzie uczący się empatii i bezinteresownej pomocy.

## 8. Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych.

### 8.1. Popularyzowanie turystyki wśród osób niepełnosprawnych.

- a) We wrześniu 2017 r. ponad 150 osób niepełnosprawnych z KSON udało się na pielgrzymkę osób niepełnosprawnych do Krzeszowa.
- b) Sejmik zrealizował w roku 2017 projekt pn. **Razem na szlak - aktywizacja osób niepełnosprawnych poprzez turystykę. II edycja** – projekt współfinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego na ogólną kwotę 12 201,34 w tym 3 631,46 ze środków własnych KSON. W ramach projektu zrealizowano 5 wycieczek krajoznawczych poprzedzonych multimedialnymi prezentacjami. W roku 2017 zrealizowano wycieczki:
1. Jelenia Góra - zamek Świny – Bolków (zwiedzanie miasta i zamku).
  2. Jelenia Góra – Kamienna Góra (zwiedzanie miasta i Muzeum Tkactwa) –Lubawka – Bukówka – Miskowice.
  3. Jelenia Góra – Marciszów – Wieściszowice – (Kolorowe Jezioro) – Krzeszów – Chełmsko Śląskie.
  4. Jelenia Góra- Lubomierz- Gryfów Śląski – zamek Gryf.
  5. Jelenia Góra – Złotniki Lubańskie – zapora złotnicka – zamek Czocho – zapora leśniańska.

każda z bogatym programem edukacyjno-turystycznym.

Ten projekt umożliwił, zgodnie z założeniami, zrealizowanie następujących celów: poszerzenia wiedzy ON na temat walorów turystycznych Dolnego Śląska oraz promocji tego obszaru jako Regionu „bez barier” o dużym potencjale turystycznym.

Reasumując w roku 2017 KSON zrealizował 9 projektów na ogólną kwotę 5 157 227,00, przy wkładzie własnym 93 525,00 obejmując ok 642 tyś. beneficjentów.

Sprawozdanie niniejsze wraz z sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej zostało

p  
i  
r  
  
z  
  
y  
  
j  
  
ę  
  
t  
  
e

p  
r  
  
z  
  
e  
  
z